

צָרוֹר יִדְיָעוֹת מִן הַמְזָרְח הַחֵיכּוֹן

עִירָאק

נבחרות של קצינים וטכנאים מעיראק (וממדינות ערב אחרות) מהצבא ומחיל-אוויר, בעיקר בבריטניה — אך גם בארה"ב. אלא שהמספרים צנועים בהרבה מאותם פרסומים מוגזמים.

עיראק — אכסנית-אמונים לחיל-האוויר הסורי בשלהי חודש אוקטובר הגיעו לבגדאד 40 סמלים סוריים, אשר באו להתאמן בסדנאותיה של חיל-האוויר המלכותי העיראקי. העתונות המקורית בישרה, בסמוך לזה, על בואם הצפוי של אנשי-צבא סוריים נוספים, לשם קבלת הדרכה ואימון במוסדותיה הצבאיים השונים של עיראק.

סוּרִיָּה

נתפרסמה שם, בשלהי ספטמבר, הכרזה מטעם הממשלה אשר לפיה — חייב כל תושב למסור את כל כלי-הנשק אשר ברשותו — הן זה שבלי רשיון, והן גם שברשיון — תוך 15 יום ממועד ההכרזה. הנמוק שניתן לכך: שמירת שלום הצבור בשעת הבחירות. על חומרת הענין מעידה ההודעה, כי כל העובר על צו זה — יועמד בפני בית-משפט צבאי. נראה, כי יש כאן משום ניצול הזדמנות לבצע פירוק הנשק — ולו גם חלקי — בקרב האוכלוסייה. אמנם, מבטיחים גם להחזיר את כלי-הזין, לאחר הבחירות — אך המדובר הוא רק בכלים שברשיון; התנאי להחזרת היתר תהיה קבלת רשיון עליהם. ועכ"פ, אף הרשמת הנשק שבידי פרטיות, יש לה ערך משלה.

סוריה — קצו של "צבא ההצלה" לקאוקג'י באמצע אוקטובר 1949 גסט, סוף-סוף, רשמית ובפרהסיה "המת-חיי": — "צבא-ההצלה" (ג'יש-אל אנקאד") לקאוקג'י. ממשלת סוריה הודיעה על פיטוריהם של שש מאות החיילים והקצינים האחרונים, אשר עוד נמנו על "חיל" זה, שהפסיד בדיוק שנה לפני כך את שרידי השטח הארץ-ישראלי אשר עוד נותרו עד אז בידו. כן עמדו להשתחרר תוך חודש אוקטובר אחרוני חייליו (ארבע מאות במספר)

הרחבת אמון הקצינים — או נפוחו? "מאות קצינים עיראקיים מתאמנים עתה בבריטניה" — כזאת פרסמו כמה מעתוני לונדון באמצע נובמבר 1949. שום אישור רשמי לא ניתן למספרים אלה. הדעות, המוסמכות יותר, שהובעו באותו ענין אמרו כי אין כלל לראות מנין יכול היה צבא-עיראק להעלות שכבה של קצינים לאמון בחו"ל. ואין לראות את הפרסום הנ"ל אלא כחזיון אופייני של נפוח — מקצתו ע"י דמיון מזרחי ומקצתו ע"י סנסציה עתונאית (בסוג ידוע של עתונות). אכן, יש ללא-ספק גם גרעין של ממש באותם פרסומים: אמן קבוצות

"שנתון-החיל-סורי — מה גודלו? ההערכות לממדין האפשריים של "שנתון-סירונים סורי, משתופעל בסוריה חובת-השירות הכללית, מצאו להן הדגמת-מה — אשר, אמנם, קושיה בצדה — בידיעה מדמשק אשר, "סוכנות הידיעות הערבית" פירסמה אותה בראשית אוקטובר 1949. לפי אותה ידיעה, נרשמו במשך חודש ספטמבר, אשר הוכרו כחודש ההרשמה לשירות-החובה הצבאי, כ-20 אלף צעירים הנמנים על "קבוצת-הגיל", 1929-30. הקושיה הכרוכה בידיעה זו הנה: האם "קבוצת-הגיל" 1929-30 פירושה שני שנתונים — או שנתון אחד בלבד, שאת ראשיתו מחשבים באמצע שנת 1929. הסברה השניה מתקבלת כמובן הרבה יותר על הדעת. אכן, אין מספר הנרשמים (להתיצבות ולבדיקה) מעיד עדיין עדות ממשית כל שהיא על מספרם של אלה אשר אמנם יחולו בתוקף חוק השירות החדש. והדברים בענין ההפרש שבין שנים אלה, ידועים — בכל מדינה שבעולם, ובמדינות הערבים — במיוחד. הגם שאין, כמובן, להניח כי הפרשים מסוג זה בסוריה ידמו לאותם שבמצרים.

פירוק הנשק והבחירות
לרגלי התקרבות מועד הבחירות בסוריה —

ש ב ל ב נ ו ן — ובהם מתנדבים יוגוסלביים ומרוק-
ניים. סאווי קאווקגי עצמו הכריז על כוונתו להציג
את מעמדו בבחירות הקרובות לפרלמנט הסורי
— וכנראה שבא תורן של הרפתקאות פוליטיות, לאחר
שהושם הקץ להרפתקאותיו הצבאיות.

תחילה: הדרכה מצרית לחיל-האוויר הסורי
בראשית חודש אבגוסט נתפרסם בעתוני מצרים,
כי השלטונות הסוריים פנו אל הממשלה המצרית
בבקשה בדבר שיגור חמשה קצינים מתוך חיל-האוויר
המצרי לסוריה, על מנת שייסיעו באמון של יחידות
חיל-האוויר הסורי. מתוך ידיעה זו נראה היה, כי
אין המפקדה הסורית מתכונת להסתפק בשליחת
מתאמנים לבית-הספר לטיס אשר בעיר אק (על
כך — נמסר בכמה חוברות של „מערכות“), כי
אם מעדיפה גם להביא למקום קצינים בעלי-
נסיון ממדינה ערבית אחרת — ולהסתייע בכך אף
בעזרתה של מצרים, יריבתה של עיראק בשט-
חים רבים. אכן, מאז לא נשמעו ידיעות נוספות
באותו ענין — ואין לדעת, האם התגברה מצרים
על מעצוריה היא לגבי הגשת עזרה והדרכה לסוריה.

יאח"כ: חילופי שותפות בטיפוח הצבא זח. הא.
הידיעות, מסוף ספטמבר, ממקורות עבר-ירד-
ניים, דיברו על שובה של משלחת סורית צבאית,
בת 70 איש, לדמשק, לאחר שהשלימו קורס של
אימון צבאי בבריטניה; וכן נודע מאותם המקור-
רות על קבוצה שניה, באותה עצמה, אשר עמדה
„לצאת בקרוב לקורס-אימונים שני, בדומה לראשון,
בבריטניה“. ידיעה זאת הנה מענינת לגופה, וכן
משום כך שבקורים מאורגנים, בממדים כאלה, למט-
רות הדרכה — יש ומעידים, לעתים, על תכונה לקראת
הנהגת ציוד-קרוב חדש, ממקורותיה של הארץ
המאכנסת. אכן המקור (עבה"י — על סוריה)
אין בו ערובה מלאה לדיוקן של הידיעות.

כן נתפרסמו (ע"י סוכנות-הידיעות-הערבית) ידי-
עות מדמשק על כך, כי לרגלי סירובה של מצרים
לאמן את הקבוצה בת שבעים קציני-חיל-האוויר
הסוריים שנשלחה תחילה לשם (ראה — ב„צרוך
ידיעות מהמזרח התיכון“, בחוב' ג"ט של „מערכות“)
„ייכנסו שבעים קצינים אלה לשנת-אמונים בחיל-
האוויר המלכותי העיראקי“. אכן, יתכן כי אף ידיעה
זאת לא היתה מדויקת כל צרכה (וראה — במדור-
המשנה „עיראק“, שב„צרוך“ זה).

מטוסי-מלחמה מבריטניה

„תחנת המזרח הקרוב“ (הבריטית) הודיעה בראי-
שית אוקטובר, מפי כתבה בלונדון, כי מספר
מטוסי-מלחמה הוזמנו בבריטניה ע"י הממשלה הסור-
רית. לא נודע מספרם המדויק, וכן לא הסוגים,
— פרט לכך, כי בהזמנה זאת אינם כלולים
מטוסים „מפלטיים“, וזאת משום הסיבה „כי אין
לסוריה טייסים אשר אומנו להשתמש במטוסים
כאלה“. הידיעה לוותה בפירושי התחנה: כי יש
במכירה זו משום עזרה חשובה לסוריד — אחר
שצרפת ממאנת למכור לה נשק, ומטוסים —
בכלל, מאז רצח זעים; אולם, בהיות ואין לסוריה
חוזה-קבע עם בריטניה, תוכל לקבל רק את הנותר,
לאחר סיפוק צרכיהן, לפי דין-קדימה, של המדינות
בעלות-החוזה. ועל כן תקבל מצרים מטוסים
מרובים בהרבה מאלה שאושרו למכירה לסוריה
(וכפי שנתברר — אף הדישים ומשוכללים יותר).
לפי ידיעה נוספת של „ת. המ. הק.“ יודרכו שבעים
קצין סוריים (אותו מספר „שבעים“, צץ מדי פעם
בידיעות על הכשרת אנשי צבא וטיס סוריים)
בבריטניה, במכונאות-מטוסים ובמקצועות הקשורים
בכך — אלא שיש לפקפק, האם אמנם כזהו ההיקף
של הכשרת קציני חיל-האוויר סוריים בברי-
טניה.

ל ב נ ו ן

לכך היה בידיעה שב„מערכות“, גליח נ"ח). כן הודיע,
כי בקרוב יובאו עוד 4 מטוסים. הוא ציין, כי הבריטים
סיפקו את האמון הדרוש לטייסים לבנוניים. כנראה,
שבחלק זה של שטחיה-לבאנט הצרפתיים לשעבר,
בכנסה אנגליה כ„יורשת“ את תפקיד ספקת-הנשק
והמדריכה — לפחות, באשר לכוחות-האוויר.
בנשימה אחת עם ידיעות אלו הושמעה גם

להקמת חיל-האוויר

להשלמת הידיעות על רכישות-מטוסים לבנוניות
(שבחוברות נ"ח ונ"ט של „מערכות“) מהראוי להר-
סיף עתה, כי ב-10 באבגוסט נתפרסמה הודעתו של
מיניסטר-ההגנה הלבנוני, האמיר ארסלן (דרווי),
בה בישר את דבר הבאתם של חמשה מטוסי-
הקרוב הראשונים מבריטניה (אשר רמו

החדשה, כי „אורודרום צרפתי-לשעבר בלבנון, המ-
אפשר נחיתה והמראה של מטוסים בעלי ארבעה
מנועים“, יותקן בקרוב לשימוש מחודש בו. המיניסטר
— העלים ולא ציין, למי נועדו שבילי-המראה
שכאלו. על-כל-פנים, ודאי שלא למטוסי-הקרוב הלב-
נוניים. יש להניח, כי המדובר הוא או בשדה-תעופה
הגדול שליד ראיאק, בעמק התכח שבין הרי
הלבנון לסוריה, — או להרחבת שדה-תעופה הסמוך
לבירות הבירה.

שדה-תעופה הבירותי — לשכלול

בקירבתה של בירות מוקם והולך נמל-אוויר
לתנועת-מטוסים בין-לאומית. יהיה זה שדה-תעופה
חדיש בן-מדות, אשר ישמש לפחות י"ב קו-אוויר
ממדינות שונות, וכן — לדברי „יונייטד פראס" —
סבורים כי יהיה אחד המשוכללים ביותר שבעולם
בצידו. „חברת הטלפון והטלגרף הבין-לאומית" ה-
אמריקאית כבר הודיעה על חתימת חוזה בינה לבין
קהילת לבנון, אשר לפיו תכונן בשדה-תעופה
החדש מערכת ניווט ונחיתות-מכוונות-מכשירים
חדשה שבחדישות. סבורים, כי נתיב-המראה הרא-
שון בנמל-האוויר החדש יפתח בראשיתה של שנת
1950.

אין ספק בכך, כי הן עצם כינונו של שדה-תעופה
חדש כזה, והן הפיתוח הנלווה של סדורים טכניים
שונים בעלי ערך תעופתי, יוסיפו לאפשרויות התפת-
חותו של חיל-האוויר הלבנוני הקטן, העומד ביסודו.
עם זאת, מכמה בחינות נועד בודאי ערך אסטרטגי-
כללי רב עוד יותר לפיתוחם של שדות-תעופה
בצפון מדינת-הלבנון.

אוכלוסית הלבנון והרכבה

יש ענין במספרי האוכלוסיה בלבנון — וחלו-
קתה לפי העדות העיקריות — אשר נקבעו
בספירת-התושבים הלבנונית השנה, כאשר הודיעה
„סוכנות-הידיעות-הערבית". לפיה מונה אוכלוסית
הלבנון 516.049 נוצרים ו-347.587 ערבים
מושלמים. אכן, אין לדעת האם קוימה מיצנת
הדיוק המוחלט בעריכת אותה ספירה — ואין זה
מהנמנע כי במספרים המתפרסמים ישנה נטית-מה
להבלטת משקלה של עדת-הערב: במקרה זה, הנוצ-
רים. כן אין זה ברור, האם נכללו גם הפעם בספירה
בעלי האזרחות הלבנונית היושבים מעבר לים (במדי-
נות אמריקה), שהם ברובם נוצרים, ומספרם —
ניכר. מספרם של היהודים בלבנון, לפי הספי-
רה, היה 5807.

עבר-הירדן

צבא עבה"י — במבורד או במשולש?

לעומת ידיעות, שנפוצו הרבה בחדשי אוקטובר-
נובמבר 1949, בדבר המגמה לקראת איחודם בעתיד
של הכוחות המזוינים אשר לסוריה ועיראק —
כשעבר-הירדן עומדת מהצד, או אף נוקטת עמדה
שלילית במפורש כלפי מגמה כזאת — באו, בסוף
נובמבר, מלונדון גם ידיעות בעלות גון שונה.
הן הסתמכו על חוגים עיראקיים — דברו על
פגישה שתערך בדצמבר, בעמאן, בין נציגים
צבאיים של שלושת המדינות ביחד, לצורך
בירור האפשרויות להאחדת צבאותיהן. המקורות
על ידיעות אלו מעידות על נסיון (ללא-ספק —
עיראקי) להתגבר על ההתנגדות העבר-ירדנית וליצור
גוש צבאי-מדיני רצוף של מדינות-הצפון הער-
ביות המושלמות. אכן, אחד התנאים לכך — שינוי
בסיס אספקתו של הצבא הסורי (ראה — בידי-
עות על סוריה, ב„צרוך ידיעות" זה).

הכשרה צבאית לאנשי השבטים

המלך עבדאללה ערך, בסוף אוקטובר, סיור נרחב
בדרומה של עבר-הירדן; וביחוד תר את סביבת
ים-המלח. בכנוס ראשי שבטי הבדואים, אשר נערך
באותה הזדמנות בקיר-מואב (כראך), הוא הבטיח
להם, כי במידה שירצו בדבר — תנתן לאנשי
השבטים הכשרה צבאית שיטתית, בהדרכתו של
ה„לגיון הערבי". כידוע, הופעלו במצבים ידועים
אנשי-שבטים מעבר-הירדן במהלך המלחמה בארץ-
ישראל, כגופי-לוחמים „סדירים-למחצה".

הלקראת ייצור נשק בגלעד?

„אל-אורדון" („הירדן") הודיע, באמצע אוק-
טובר ש. ז. על התארגנות חברה עבר-ירדנית
חדשה אשר תכליתה — הקמת בית-חרושת קטן
לייצור של זין. בחברה משתתפים סוחרים מקומיים
עשירים (כידוע — מספרם נתרבה בשעתו, בתקופת
הניילונים... — המער'), אשר יקבלו גם תמיכה
כספית מהממשלה הירדנית לצורך הקמת המפעל.

מצרים

בענין האפשרות של הקמת תעשיה כזו במצרים. הארבע הנן: חברת ארמסטרונג הבריטית; „פלדת-רפובליקה“, שבארה״ב; שנידר-קראזו הצרפתית; ומפעלי „התקוה הטובה“ הן גרמניים. נציגי כל חברה וחברה נתבקשו להעריך את כמות עפרות-הברזל שבאזורי-המחצב בסביבת קואר-חסואן שבמצרים העילית (סמוך לאשדות-יאור הנודעים), לעמוד על יעילות השימוש בהם לצורך תפוקת פלדה, ולהמליץ על מקום אשר יהלום הקמת מפעלים לתקופת-הפלדה. במידה שהחברות תעלינה תוצאות שיהיה בהן כדי לענינן — יוצע להן (לפי מקורות רשמיים) לשתף הונן עם ממשלת מצרים, או עם גורמים מצריים פרטיים, להקמת חרושת של פלדה.

ביטולו הרשמי של מצבי-מלחמה במצרים?

באחור של חצי שנה ומעלה מתחילה מצרים להכיר גם להלכה, פנימה לארץ, בסיוע נסיון-המלחמה ביש-המזל שלה בארץ-ישראל. בימים הראשונים של נובמבר ש.ז. הוחלט תחילה בישיבת הממשלה המצרית להציע בפני הפרלמנט את ביטולו הרשמי של מצבי-המלחמה, בארץ-מצרים, אשר הוכרז עם ראשית הפלישה המצרית לתחומי ארץ-ישראל. היו שראו קשר בין צעד זה לביטול אמצעי הזהירות המיוחדים בנמלים מצריים ולבין נכונותה, כאילו, של מצרים להתיר את המעבר של כמה סוגי מטען שנועדו לישראל, דרך תעלת-סואץ. אולם בשלהי נובמבר נודע על הסתלקות ממשלת מצרים משתי ההחלטות גם יחד.

תמרונים משותפים עם חיל-האוויר הבריטי

בסוף ספטמבר נודע על התכונה לעריכת תמרונים משותפים ע״י חילות-האוויר הבריטי והמצרי. התמרונים נועדו להעריך מעל לאזורה של תעלת-סואץ. מבחינה מדינית-פנימית היה בזה משום צעד יוצא-דופן ע״י ממשלת מצרים, כי הדבר עומד בסתירה לתביעה המתמדת בדבר פינוי כולל ומידי של הכוחות הבריטיים מאזור התעלה, שהוא עתה האזור היחידי במצרים בו עודם חונים. ההסבר הרשמי לכך — הצורך להגביר ולתאם את ההגנה על התעלה. עכ״פ מהוים תמרונים אלה הזדמנות מאין כמוה לחיל-האוויר המצרי לשפר את אמונו, להתרגל לפעולות אוויר במסגרת כוחות נכרים יותר, ולעמוד

מה תקציב-הצבא שאושר?

לאחר שפע השמועות, והידיעות הסותרות, על היקף תקציב הצבאי של מצרים, נודע באמצע אבגוסט כי בית-הנבחרים המצרי אישר, בישיבה מיוחדת, את הסך של 52 מליון ל״מ לכוחר תיה המזוינים של מצרים, מתוך הסך-הכל של תקציב כולל בין 187 מליון, שהוא שיא ללא-תקדים בתקציביה של מצרים עד כה, ויש בו הכפלה-כמעט לעומת תקציבה שמלפני 3 שנים. יש לציין, כי זהו תקציב ההוצאה. ואלו תקציב ההכנסה נקבע בשיעור של 158 מליון ל״מ בלבד. ואת ההפרש (29 מליון) מתכוננים לכסות, בחלקו, ממילואי-האוצר — ואלו בחלקו ע״י מלווה-מדינה חדש. במשך החדשים הבאים יתבררו עוד, בודאי, הן הרכבו המפורט יותר של התקציב הצבאי, והן דרכי כיסוי הגרעון במאזן-המדינה.

בית-החרושת לחמרי-נפץ, — בעזרה שכרית באבגוסט 1949 נודע לעתונות על הודעת מיניסטר-הצבא המצרי, בדבר התכנית להקמתם בקרוב של שני בתי-חרושת לתעשיה צבאית במצרים, אשר תוגשם ע״י חברה שבדית, לפי הזמנת הממשלה המצרית ובהתאם להסכם מיוחד אתה. בית-החרושת אחד יהיה נודע לייצור טרייניטרולואן, ואלו האחר — לתפוקת חמרי-נפץ (כנראה — שהכונה היתה כאן, פשוט, לשורת חמרי-הנפץ האחרים, פרט לטריניט. — שלו נועד בית-החרושת הראשון, המיוחד לו). ההערכה לשיעור העתיד של תפוקת חמרי-הנפץ, ע״י שני בתי-החרושת יחד, היתה 17 טון ליום. הקמת שני בתי-החרושת, על ציודם, צריכה — כתביעת החברה השבדית — לעלות בסכום של למעלה ממליון וחצי ל״מ — ועל פרטי ההסכם הכספי, אשר ורת-המלחמה המצרית כבר קיבלה אותו, צריך עוד לבוא אשורה של ועדת-הכספים.

שוב — תכונה לקראת חרושת-פלדה

בסוף אוקטובר נתפרסם — ממקורות אמריקניים — דבר הצעדים הראשונים ע״י ממשלת מצריים, אשר יש בהם אולי מהגישה הממשית לטפוח תעשית-פלדה, שדובר גם דובר עליה מזה כמה שנים. ארבע מהפירמות הגדולות שבעולם, בעלות מעמד בחרושת הפלדה (וכן — בתעשיות כלי-הזין למינר-הם) הוזמנו לערוך, כל אחת בפני עצמה, חקירה

על השגי המטוסים והציוד החדשים ביותר אשר יופנו ע"י חיל-האוויר הבריטי.

...ולאחר התימרונים

תמרוני-האוויר הבריטיים-המצריים המשותפים נתקיימו בשבוע האחרון של אוקטובר, ונמשכו ששה ימים רצופים. מהצד המצרי השתתפו בהם (לדברי העתונות המצרית) כ-50 מטוסי-קרבי. הרעיון הכללי של התרגיל האופרטיבי היה: הגנה על אזור התעלה. ע"י חיל-אוויר "כחול" (בשותפות עם כוחות-קרעק) — בפני התקפתו של כוח-אוויר "אדום", הפועל מהבסיסים הבריטיים שבקפריסין ובעקבה.

משלחת רבתי להזמנות נשק

בהמשך לידיעות הקודמות — בישרו באמצע אוקטובר סוכנויות וכתבים מלונדון על בואה של משלחת מצרית המיצגת את השלחות הצבאיות של ממשלת מצרים, ובראשה תופיק אחמד-פחה, סגן-וזיר-המלחמה, עבד-א-רחמן סאוי-ביי, סגן-הוזיר לעניני-אוויר, ואס-סעיד עבד-אל-חדי-ביי, סגן-וזיר-הכספים. תפקידה של המשלחת, אשר חשבו שהיא וחבר עוזריה יבלו בבריטניה כחודש ימים, היה להביא לידי גמר וחתימה חוזים גדולים לאספקת נשק, אשר המר"מ עליהם התנהל בשבועות הקודמים על ידי שתי ועדות-רכישה מצריות. נאמר על חוזי-קניה אלה כי הנם הגדולים מכל החוזים אשר נערכו אירפעם ע"י איזו מדינה מזרח-תיכונית לרכישת ציוד ואביזרים צבאיים. אולם הוכחשו הגרסאות המצריות על כך כי היקפם הכולל — כ-50 מיליון ל"ס. ונקל להבין, כי עצם הדבור על סכום כזה גובע מגישה בלתי-מבחינה לתקציב-ההגנה השנתי של מצרים, הקרוב אמנם ל-50 מיליון — אך הוא כולל את החזקת הצבא וכל מיני הוצאות שוטפות, והוא רחוק מלהיות מופנה רובו להשקעות-יסוד בזיון. הרבה יותר קרובות לאמת הידיעות על כך כי הסכום הכולל הוא בגודל 15 מיליון ל"ס המתחלקים על פני ג' שנים, ועיקרו — כלים ארטילריים, "שריון קל", מקצת מטוסי-מפלט, וציוד רגלים כללי. כן נאמר בלונדון כי כלולים בזה כמה כלים-ספן טורפדיים קלים. ההסכמים נכרתו עם פירמות פרטיות ואין לשער כי הממשלה הבריטית תופיע בכל הענין הזה — אלא במידה שיידרשו שחרור סכומי-שטרלינג, שבבעלות מצרים וה"קפואים" בלונדון, וכן מתן רשיונות-היצוא. עם זאת סבורים בבריטניה כי חוזים כאלה עשויים לשפר את האווירה למר"מ מדיני מחודש

בין אנגליה למצרים, משייתם סרק אבטורות-הכלליות בארץ-היאור.

יש לציין, כי המשלחת המצרית נודעה בכ"ו עם ראשי משרד המלחמה הבריטי; אכן, בהעדרו של מיניסטר-המלחמה (עמנואל שינול) נפגש אתם סגן-המיניסטר, מ. סטיוארט.

פרשו רשתם...

יש ענין במרחב הגיאוגרפי של תכנית-מסעותיה של משלחת-הרכישה המצרית, שעה שיצאה מקהיר בראשית אוקטובר בשביל "לבקר בבתי-החרושת לנשק על מנת להזמין הזמנות לאספקת זין לצבא המצרי". השליחות הביאה לעת-עתה, כידוע, לידי הזמנת מטוסים, וקבלת ספינות, מבריטניה. אך רשימת הבקורים כללה: בריטניה, ארצות-הברית, שביצריה, ספרד, וגרמניה-המערבית.

עד ירכתי צפון

במחצית השניה של נובמבר נודע על בקור של אחד מראשי זורת-המלחמה המצרית גם בארץ הרחוקה — שבדיה. תכור הדבר, כי שבדיה הנה, בעצם, היחידה בין המדינות ה"בינוניות" של אירופה, שאינה שייכת מפורשות לגוש הגנתי זה או אחר, ועם זאת מקיימת תעשית-מלחמה בלתי-מבוטלת משלה; תעשייה שמניבה גם צורות-נשק חדישות בהחלט, ליבשה, לאוויר ולים.

מחדשים עוקצים לצירעת-מצרים

הכללת מטוסי-הקרבי "מפלטי" במעגל זינון של מדינות ערב באה בשלהי אוקטובר 1949, עת נשאו פרים עמלה ושיחותיה של ועדת-הרכישה המצרית השוהה בבריטניה, ונחתם חוזה מפורש עם חברת "דה-האוילנד". המדובר הוא בלושה טיפוסים מטוסיים. האחד הוא מטוסי-קרבי מפלטי ("jet"), "ואמפייר (בגלגול — סימן שלושה" שלון) — חד-מנועי, בעל טוח רגיל של 660 מיל (ובתוספת מיכל-דלק חיצוני — של למעלה מ-1,000 מיל), מהירות המכסימום שלה, בגובה של כ-8½ קל"מ — 580 מיל, מהירות טיסתו התקינה בטיסת-מרחק — כ-330 מיל, וה"תקרה" שלו — עד קרוב ל-11 קל"מ. חמושו התקין — 4 "תותחים" אבטומטיים, בני 20 מ"מ. הזמן סקוודרון אחד של מטוסים אלה — וניתן להניח כי עצמתו כ-18 מטוס, אם כי יתכן כאן, בעצם, כל מספר שבין 12 ל-18; ואין זה מהנמנע שהובאו בחשבון גם כמה מטוסים ל"מלאי" ארזרבי

רתן של עיקר ההזמנות עד לשלהי 1950, ואילו מקצתן הודיעו כי חלק ממשי של הקניות יימסר למצרים כבר בחדשים ראשונים של השנה הבאה.

ה"מטאור" — בצד ה"ואמפייר"

רכישת עשרות מטוסים חדישים מתוצרת חברת "דה-האווילנד" ע"י מצרים — אפשר כי מצינת הכ"רעה בין שתי ברירות שעמדו בפני חיל-האוויר המצרי, כי לפי ידיעה מוקדמת במקצת הוטסו למצרים שני מטוסים מהטפוס החדש גלוסטר "מטאור" (אחד — מטוס-קרב, והשני — מותאם לאמון טייסי-הקרב), שהוא "חברו" (ומבחינה מסחרית — יתכן כי גם מתחרו) של ה"ואמפייר" בקרב חיל-האוויר הבריטי. פרטים על שני טיפוסים אלה של מטוסי-הקרב הבריטיים המפלטטיים — ראה ב"דפי היכרה-המטוסים", ב"מערכות" חוב' נ"ט, עמ' 82.

"נשק לבטחון פנימי"

שעה שסוכמה במוסדות אר"מ ההחלטה שלא לקיים לעתיד את חומרות הסגר-הזין "הארצישראלי" — צוינה במפורש ההנחה הכללית, כי כל נשק אשר יינתן למדינות ערב (ואף, בתוקף החוזים הקיימים) יוגבל בצרכי הבטחון הפנימי בלבד. חנה, נוסף על זיון ימי של מצרים (לצרכי בטחון פנימי בודאי), ועל רכישת מטוסי-קרב מפלטטיים (כנראה למלחמה במסחר הסמים המשכרים) — הופיעו בסוף נובמבר, במצעדים צבאיים בחוצות קהיר, טנקים בינוניים "שרמן", במספרים מאוד נכרים, ורחוקים מהיות "סמליים" בלבד, וכן תוספת מעשית של ארטילריה, לעומת מה שהיה למצרים בעבר. אכן, אפשר לא בכל מקרה העידו חידושים אלה בנוף הצבאי של מצרים על עברה ישירה בריטית על רוחו של אותו "הסכם ג'נטלמני". כנראה, שבעיקרו של דבר זוהי עדיין יניקה משארית מלחמת העולם — ולא הנאה מפרי ההתפתחות החדשה (כאשר קרה בציד האוירי). על כל פנים, יש גם באלה כדי להגביר את גורמי "אי הבטחון החיצוני".

של הסקוודרון הנרכש. "סימן שלושה" — חננו מהגלגולים החדשים למדי של "ואמפייר" אך איננו המאוחר שבהם; כך, מאה מטוסי ה"ואמפייר" אשר נמכרו לשיצריה נמנים כבר על הסוג "סימן ארבעה".

סקוודרון מטוסי-הקרב השני אשר הוזמן ע"י המצרים הנו מסוג "ואנוס", — מטוס "מפלטטי" וחד-מנועי אף הוא, חמוש ג"כ ב-4 תותחי 20 מ"מ, והישגיה-הטיסה שלו עולים על אלה של "ואמפייר". שאר הפרטים על אודותיו אינם ידועים לאשורם, כי עודו כלול ב"רשימה הסודית" הבריטית. כנראה אין זה אלא גלגולו המאוחר ביותר של ה"ואמפייר", אשר נוספו בו שינויים ושכלולים כה רבים שנקבע בשבילו גם שם מיוחד (שצלצולה, דרך אגב, דומה לשל "ואמפייר" — אף הגוף הפסיכולוגי שבו דומה הנו: פירושו של השם הראשון הוא "מוצ'דום", ושל החדש — "ארס"). את הסקוודרון השני הזה של מטוסי-הקרב יש לראות, איפוא, כשייך ל"מלה האחרונה" שב-מטוסי-המפלט הבריטיים. אין ידיעות ברורות על המועד שנקבע למסירת הרכישות הללו לידי המצרים. החברה המוכרת עמוסה הזמנות והתחייבויות לממשלות-חוץ (בסקנדינביה, ארצות-השפלה, צרפת ועוד). אך המשלחת המצרית תובעת להקדים את מועד מסירתם ככל האפשר; לדברי הכתב ג'. קמחי — "בשל צרכי יחסיה עם מדינות ערב האחרות — מזה, ועם ישראל — מזה".

האמור לעיל חל בודאי גם על הרכישה המצרית השלישית: של מטוסי-קרב ליליים, מתר-צרת אותה החברה, אשר אף הם הנם מהטיפוס החדש ביותר ופרטיהם עודם סודיים, אלא שידוע עליהם כי מצוידים הם בציד-ראדאר מהסוג המאוחר ביותר. אין זה ברור מה מספרם, אך על כל פנים אין להניח כי יעלה על עצמה של סקוודרון אחד כנ"ל, ויתכן — כי לא יגיע לכך. ידיעות מאחרות יותר אישרו במפורש את עצם דבר הרכישות; אך מקצתן דיברו על דחית מסי-

ב. חבר מדינות ערב

השונות, נדונו הצעות בדבר האחדה מרחיקה לכת בין כל הצבאות הערביים. הכונה הנה, בראש וראשונה, להאחדת המבנה הארגוני, מונחי ארגון ודרגות, לשון הפקודות, מדים. מקורן של הצעות אלו — במצרים, המנסה לגבש לעצמה מעמד של מדינה-

הצעות-האחדה — אך טרם אחדות באוקטובר-נובמבר 1949, במושב מועצתו של "חבר המדינות הערביות" ובישיבות של ועדות מומחים מיוחדות שלאחריו, בהשתתפות הראשים — או נציגיהם — של מטות הצבאות של מדינות ערב

צבאית ראשה בלכוד כזה של קואליצית-תמיד ערבית בשטח התכונה הצבאית. וההתנגדות העיקרית באה, כידוע, מצד עבר-הירדן ועיראק. אולם קיימת גם מגמה אחרת להאחדה: במשולב להצעות על אחד מדיני בין סוריה לעיראק — והאחדה כזאת עשויה להיות אף מרחיקת לכת עוד יותר, ולחול גם על מערכת הזיון של שתי הצבאות (דבר שממילא היה מקל גם על הנהגת הלכה ומעשה טקטיים אחידים). אחד הצדדים המעוניינים שבאפשרות שכזאת מונח במסקנה הכרוכה בהפסקת קשרי אספקת הזיון שבין סוריה לצרפת, והעתקת המבנה, אורח-הזיון והתפיסה הצבאית הכללית של הבריטים גם ע"י הצבא הסורי, בדומה לצבאה של עיראק. הדים למגמה כזאת נשמעים בזמן האחרון בעתונות ארצות-ערב. — וקושרים לזה גם את בקורו בלונדון של וזיר ההגנה הסורי, הבריגדיר עבדאללה עטפה, שנקבע לסוף נובמבר 1949, אשר יש האומרים כי באם יצליח בברור אפשר

רויות כנ"ל תבוא בעקבותיו גם משלחת-ר כישות. לקניות ציוד לצבא ולחיל-האוויר, תוך תיאום ושילוב מהודק לקניות הנעשות עתה בשביל הצבא וחיל-האוויר העיראקיים. אלא, שלו היתה מתגשמת המגמה העיראקית-הסורית הנ"ל (אשר יש הסבורים, כנראה, כי יכולה היא להקדים איחוד מדיני), כי אז יתכן ותהיה לכך גם תוצאה מפתיעה במקצת: כי האחדה מקומית כנ"ל תפנה דרך להאחדת כלל צבאות-ערב על הבסיס של אחידות-צשק ממקור ונוסח בריטי. וכן אין לדעת עד כמה יש בכל האפשרויות וההצעות האלה מהסיכוי המעשי.

סדרת-ההצעות האחרת שהועלתה במועצת החבר, וענין האחדת מערכת-התחבורה של ארצות-ערב (כבישים מסילות-ברזל, קשרי-אוויר) — טרם יצאה משלב הדיונים הכלליים, אם כי נרמז גם על אפשרות קרובה של חתימת הסכמי-תחבורה בין ערביים.

תנובה

מאגדת:

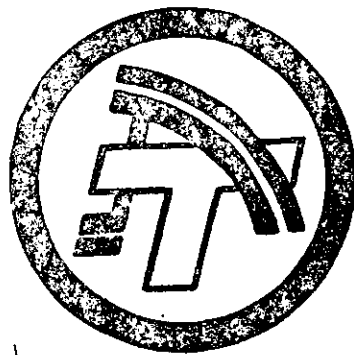
350 ישובים חקלאיים ומאות רבות של משקים בודדים בכל איזורי הארץ לתעשייה ושיווק של תוצרתם החקלאית. מוציאה למכירה חלב ומעבדת תוצרת חלב למיניה במחלבותיה בערים ובמושבות.

מוכרת:

ירקות, פירות, ביצים, עופות, דגים, דבש, ריבות, שמורים, מיצי הדר ופירות, קורנפלוור, פודינג, חלבה, שוקולדה, עמילן, צוף, צמחי רפואה ושתילי עצי פרי.

משווקת:

70% מכל התוצרת של המשק החקלאי העברי המעורב במדינת ישראל.

פמל תנובה הוא ערובה לאיכותה המשובחת של תוצרתה החקלאית